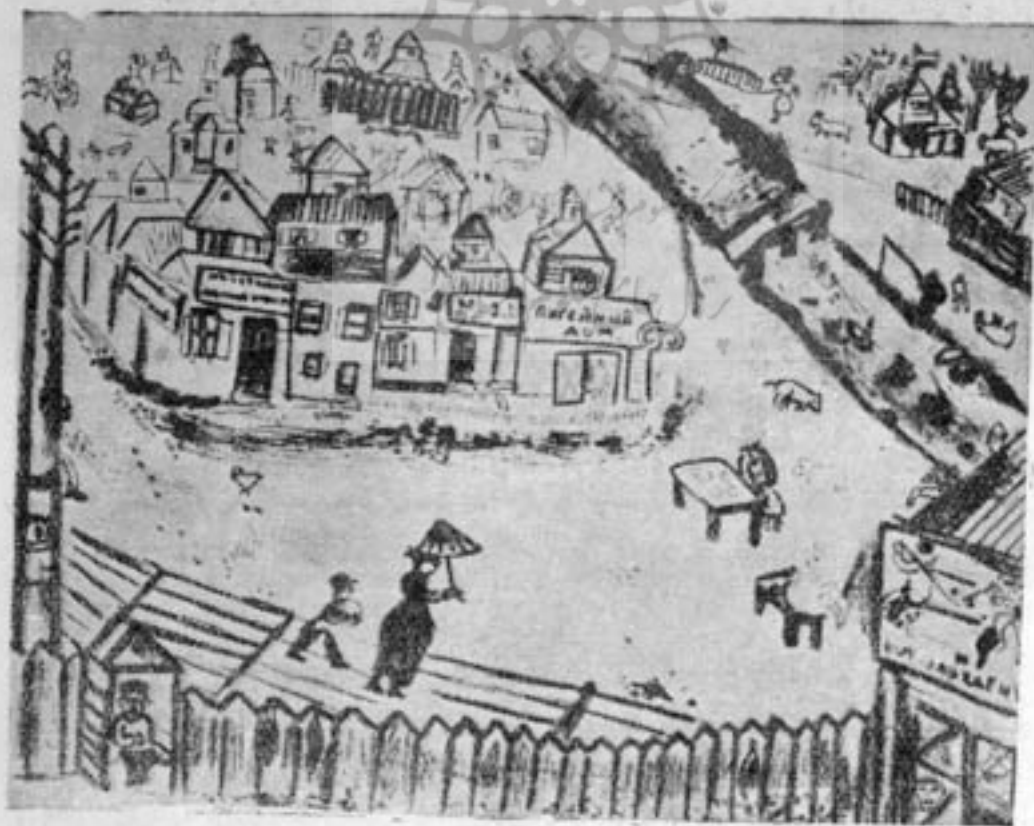

هنر تصویر کتاب

کتاب امروز شبیه به بیچیک از کتب ادوار گذشته نیست. نه تنها شیوه نوشتن کتاب با سابق تفاوت دارد بلکه در شکل و پیشرفتی که در تکنیک ساختمان کتاب روی داده اختلاف بارزی مشاهده میشود.

کتاب نیز مانند نساجی یا چینی سازی بر اثر تکمیل اسباب و وسایل کاربردجه کمال امروزی رسیده و در عین حال جنبه هنری آن مانند گذشته محفوظ مانده است.

«نفرات مرده» از گوگول. کلیشه تیزایی

پیشرفت‌هایی که در فن گراور سازی پیدا شده حکاک را از قید تقلید رها ساخته و اعتبار هنری وی را باو باز گردانیده است. نتیجه فوری این رهایی موفقیت‌های نوینی است که در زمینه حکاکی بدست آمده تاجایی که هنرمندان

این فن هر گونه بی‌پروایی را جائز دانسته و تا حدودی سابقه‌ای پیش‌رانده اند. بنا بر این از مقامی که نقاشان در صنعت تهیه کتاب بدست آورده‌اند نباید تعجب نمود.

بعضی از ناشرین کتاب مجموعه‌های ذیقیمتی از کارهای این نقاشان تهیه کرده‌اند بطوریکه میدانیم چاپ

هنری مانیس «عالم شهود» از مالارمه
کلیشه تیزایی

«معمادگاه آلمانی»
تصویر

پابلویکاسو

از زمان اختراع تا اواخر قرن نوزدهم در تمام مراحل که پیموده از حدود قواعد سخت خود خارج نشده و پیوسته ساختمان کلاسیک خود را با همان خطوط منظم و حروفی که بتدریج ماشین شده و با همان طرز صفحه بندی که عاری از هر گونه خیال بافی است حفظ کرده است.

مجموعه‌ای که در سالهای اخیر از طرف یکی از ناشرین کتاب چاپ و منتشر شده نشان میدهد که روش گذشته بکلی متروک گردیده و بجای آن هنری جاندار با حالات و مناظر بدیع که کتب خطی قدیم را بیاد می‌آورد پدید آمده است.

کار صورتگران کتاب نیز دارای صفت خاص دیگری است که آن را میتوان یک نوع بازگشت به مبدأ و حتی رجعت به زمان قبل از اختراع چاپ (قرن ۱۵) دانست و آنرا! با کار مینیاتور سازان و تذهیب کاران دوره قرون وسطی که با هنر خود گوهری گرانبهامی ساختند برابر دانست. به ای آنکه بفهمیم

ژرار گوشه

«توزدگی رو» از فرانسوا موریاک
حکایتی روی مس

این طرز کار چه نتیجه ای پدید آورده بهتر است به بعضی از آثار ماتیس یا پیکاسو مراجعه نماییم تا دریابیم که کاریک هنرمند در نمایش خارجی یک نوشته تا چه حد ممکن است مؤثر واقع شود.

«منظومه» از سافو
کلیشه تیزایی

ماری لورانسن

مورو، موريس دنيس، شاگال وغيره را بدست آورد؟ چگونه ميتوان چنين مجموعه اي را بدون آنکه تر کيب ناموزوني از تجمع آنها بوجود آيد، جز در موزه ها که جای کافی در اختيار

هنرمندان برای تامین منظور دوستداران کتاب که پیوسته در جستجوی نمونه های نایاب و ذقیمت میباشند فکر ایجاد کارهای رنگی از راه حکاکی افتاده و آثاری بسیار زیبا تر از کارهای ماشینی پدید آورده اند. به جرأت میتوان گفت که چهره های مختلف زیبا، اکنون در هیچ کجا چون در کتاب جمع آوری و خلاصه نشده است. کتاب امروز معرف مجموعه ای از حاصل تجربه های ممتدی است که تا کنون بعمل آمده و يك نوع فهرستی را تشکیل میدهد که هیچک از دوستداران نقاشی جز با صرف سرمایه ای هنگفت قادر به تهیه آن نمیباشند. چه کسی میتواند صدها تابلو از ماتیس، پیکاسو، لا بورور،

«پیشه سخت زندگی»
کلیشه تیزایی

ژرژ رولو

«روپسن کروزوئه»
حکاکي روی چوب

بی، برفالک

دارند، در کنار یکدیگر قرار داد. کتاب امروز يك نوع یگانگی در میان هنرمندان ایجاد میکند که نه تنها هر گونه اختلاف ظاهری را از میان آنها بر میدارد بلکه جدائی آثار آنها را از یک دیگر و یا فقدان یکی از آنها در يك کتابخانه در حکم نقیصه ای است که دوستان آن کتاب قبول آن را جایز نمی شمارند.

رنالیسم و سوررئالیسم، ماده و معنی میتوانند با هم زندگی کنند چنانکه ضبط آثار ادبی مختلف در يك کتابخانه بی مورد نخواهد بود.

بنا بر این هر گاه بخواهیم برای هنر تصویر کتاب در عصر حاضر تاریخ درستی بنویسیم و از تصویری که هنرمندان معاصر برای زیبایی دارند خطوطی با دقت رسم کنیم باید کتاب را از لحاظ طرز کار فرد هنرمندان مورد مطالعه قرار دهیم تا دریابیم که اینان مشکل توصیف زیبایی را چگونه حل کرده و موضوع های مختلف را چگونه با احساس هنری خود تطبیق داده اند.

شاید جالب ترین و حتی مهیج ترین نکته ای که در ایجاد يك اثر هنری خودنمایی میکند این است که چگونه يك حکاک با تکنیک و احساس خاص خود ترکیبی بوجود می آورد که هر چند نماینده فکر هنرمند دیگری غیر از خود است معیناً شخصیت هنری او نیز در همه جا دیده میشود و حتی در بعضی موارد در نمایش فکر نویسنده تا حد زیادی تأثیر میکند.

در این مرحله از ابداع، عوامل دیگری مانند بزرگی گراور، انتخاب نوع چاپ، تناسب سیاهی ها و سفیدیها و یا سایه های مختلف بحساب می آیند. هر خط یا نقطه با دقت زیاد ثبت میشود زیرا نتیجه ای که بدست می آید يك نوع ترکیبی را نشان میدهد که از افکار نویسنده و حکاک هر دو تشکیل یافته و احساس دو گانه آنها بطور توأم در آن منعکس گردیده است.

اسمعیل اسعدی